

سرمقاله

ادامه از صفحه یک ...

حسن روحانی به تکوین سفر کرد و بعد از بازگشت از ارائه «پیشنهاد جدید» برای رفع تحریم‌ها سخن گفت. وی همچنین اعلام کرد ر ایزرنی‌ها با زاین ادامه داد. افزون براین، قرار بود ظرف مدت دو هفته جاری به نیویورک سفر کند که ظاهراً بعد از ماجرای ترور سردار سلیمانی این سفر لغو یا به وقت دیگری موکول شده است. برخی رسانه‌های منطقاتی ادعا کردند که قرار بود با وساطت ژاپن، ظرف با همتای آمریکایی‌اش، در نیویورک دیدار محرمانه داشته باشد که بعد از ترور سردار سلیمانی، این دیدار لغو شد.
به موازات این خشم دیپلماتیک، برخی محافل رسانه‌ای محافظه کار در ایران، می‌گویند بعد از ترور سردار سلیمانی دیگر نباید کسی از دیپلماسی یا مذاکره با آمریکا سخن بگوید.
با این حال، برخلاف تصور برخی ناظران بین‌المللی که فکر می‌کردند ایران ممکن است با خروج کامل از برجام به ترور سردار سلیمانی واکنش نشان دهد، برجام هنوز زنده است و این به معنای باز بودن راه گفت‌وگو و مذاکره است.

گام پنجم باید چگونه باشد؟

ایران می‌توانست در گام پنجم، در مسیر همکاری‌های داوطلبانه‌ای که با آژانس دارد، خلل ایجاد کرده و از انجام این همکاری‌ها خودداری کند. مثلاً در زمینه پروتکل الحاقی، کشورمان قادر است تا از ادامه همکاری‌هایش دست بکشد، اما این گام طوری طراحی شده که به مرگ برجام منجر نشود. از همین رو، دولت روحانی اعلام کرد که همکاری کامل ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ادامه خواهد داشت طبیعتاً این همکاری شامل فعالیت‌های نظارتی آژانس می‌شود. چنان که معروف است، برجام دو رکن اساسی دارد. رکن نخست شامل اعمال محدودیت بر برخی فعالیت‌های کلیدی مانند درصد غنی‌سازی، نوع سانتر فیوژها و... می‌شود و رکن دوم، به نظارت آژانس بر اجرای این محدودیت‌ها مربوط می‌شود. ایران فعلاً فقط از برخی محدودیت‌های رکن نخست عبور کرده، ولی هیچ تغییری در رکن دوم ایجاد نکرده است. لذا، تماس‌های اروپا و ایران پیرامون برجام ادامه خواهد داشت. هر چند که بعد از ترور سردار سلیمانی، حداقل در کوتاه مدت، احتمال موفقیت این تماس‌ها در رفع تحریم‌ها بسیار بعید است. البته گام‌های ایران برای کاهش تعهدات هسته‌ای خود باید محدود باشد و بیش از پنج یا شش گام نباشد. مگر اینکه تهران بخواهد از این روش، به عنوان یک تاکتیک استفاده کند نه به عنوان عاملی که بخواهد ایران را از برجام بیرون بکشد و عاملی برای وادار کردن اروپایی‌ها به انجام تعهداتشان باشد. به نظر می‌رسد ایران تاکنون هیچ‌گس‌هایی قبلی که برای کاهش تعهداتش در برجام برداشته، آنچه را که می‌شد در زمینه فنی انجام دهد را انجام داده است. یعنی میزان غنی‌سازی و افزایش حجم اورانیوم غنی شده را افزایش داده و در حوزه تحقیق و توسعه در زمینه هسته‌ای گام برداشته است. گام بعدی کشورمان در زمینه هسته‌ای می‌تواند افزایش میزان این تعهدات باشد مثلاً میزان غنی‌سازی و افزایش حجم اورانیوم را بیشتر از گام‌های قبلی کند. با این حساب هنوز چاردار، تا در زمینه فنی و از نظر ارتقای کیفی فعالیت‌های خود گام‌های بیشتری بردارد، اما این گام‌ها دیگر محدود نخواهند بود. از سوی دیگر ممکن است گام پنجم در حوزه سیاسی هم دنبال شود. این حوزه کاملاً با حوزه فنی، مرتبط است و هماهنگی دارد. ایران یک برنامه پانزده ساله توسعه هسته‌ای برای خود دارد که بر اساس منافع کشور تنظیم شده است. اگر محدودیت‌هایی که برجام برای ایران در نظر گرفته بر این مسیر تأثیر منفی بگذارد و سرعت ایران را کم کند یا مانع از حرکت کشور به سوی آن برنامه پانزده ساله شود ایران می‌تواند در تعهداتش تجدید نظر کند.

واکنش اروپایی‌ها به گام پنجم ایران
با برداشتن گام پنجم از سوی ایران، سه شرط اروپایی عضو برجام، که پیش تر ایران را به فسخ سازی مکاتیمم حل اختلاف در صورت توقف اجرای تعهدات کلیدی برجام تهدید کرده بودند، در بیانیه مشترکی، از ایران خواستند به پایبندی به تعهدات برجام بازگرد. در بیانیه اروپایی‌ها درباره برجام، عبارت دیگری آمده است که در ظاهر از ارتباط چندانی سا توافقی هسته‌ای ندارد، اما در واقع ارتباط نزدیکی با برجام دارد. اروپایی‌ها ضمن تأکید بر اهمیت تنش‌زدایی در ایران و عراق، از ایران خواستند که از اعمال خشونت خودداری کند. اکنون اروپا در مقابل گام‌های ایران در کاهش تعهدات برجامی خود، سه راه در پیش رو دارد. اول اینکه با بی تفاوتی نسبت به مسائل هسته‌ای ایران عمل کند و از خیر عمل‌ن نشان دادن به کاهش تعهدات ایران بگذرد. دوم اینکه تلاش کند تا ایران و آمریکا را برای گفت‌وگو با یکدیگر ترغیب کرده و ایالات متحده را وادار کند به برجام باز گردد و سوم اینکه در کنار آمریکا قرار بگیرد و توافق هسته‌ای را ترک کند. در شرایط فعلی به نظر می‌رسد که اروپا در حال انجام اقدام دوم است چون برجام به هر حال یک ابتکار اروپایی بوده که این کشورها نمی‌خواهند آن را از دست بدهند و به گذشته بر گردند و از سوی دیگر هم نمی‌خواهند در مسیری که ترامپ قدم بر می‌دارد، قدم بردارند و خواهان حفظ استقلال خود در این زمینه هستند. پس راه دوم که کشاندن آمریکا به برجام است رادر پیش گرفته‌اند.

نقطه نظر مشترک پوتین و مرکل در مورد «برجام»

رئیس‌جمهور روسیه و صدر اعظم آلمان در یک کنفرانس خبری مشترک تأیید کردند که توافق هسته‌ای با ایران باید حفظ شود. وی که در مسکو در کنفرانس مطبوعاتی مشترک با «انگلا مرکل» صدر اعظم آلمان صحبت می‌کرد، گفت: «باید توافقی هسته‌ای با ایران حفظ شود و روسیه و آلمان خواستار پای‌رجا ماندن برجام بوده و کشور‌های اروپایی باید از ایران حمایت کنند.» «انگلامرکل» نیز در این کنفرانس خبری گفت: «مطمئن‌ام ایران نباید سلاح اتمی داشته باشد، به همین دلیل است که تمام تلاش خود را می‌کنیم که این توافق را حفظ کنیم. قطعاً این توافق ایده‌آل نیست، اما این توافق باید حفظ شود.»

سرمقاله

۲

دوشنبه ۲۳ دی ۱۳۹۸

سال بیست و نهم | شماره ۶۱۵۲

۱۳ ژانویه ۱۷۱۲۰۲۰ | جمادی‌الاول ۱۴۴۱

راحیل رحمانی | گروه سیاست
Rahil.Rahmani@gmail.com

درحالی که مردم از «تأخیر در اعلام علت اصلی سقوط هواپیمای اوکراینی» شاک‌ی و خشمگین هستند، برخی نمایندگان مجلس، رویه دیگری در پیش گرفته و می‌گویند «پنهان‌کاری در کار نبوده است.»

«تأخیر در اعلام خیر علت سقوط هواپیمای اوکراینی به دلیل پنهان‌کاری نبوده است.» چندساعت پس از اینکه ستاد کل نیروهای مسلح اعلام کرد سقوط هواپیمای اوکراینی در اثر اشتباه‌ها یافتند هوایی ایران بوده و موجی از خشم و اعتراض به خاطر «پنهان‌کاری» مسئولان طی سه روز پس از فاجعه سقوط بوئینگ، کشورمان را فرا گرفت، حالا اسداله عباسی سخنگوی هیئت رئیسه مجلس پس از نشست غیرعلنی روز گذشته مجلس با فرمانده عملیات این جلسه درباره این موضوع می‌گوید: «تأخیر در اعلام خیر علت سقوط هواپیمای اوکراینی به دلیل پنهان‌کاری نبوده است بلکه بلافاصله ستاد کل نیروهای مسلح و سپاه نیروها را جهت تسرع در روشن شدن علت این حادثه تشکیل دادند.»

عباسی اضافه کرده که بعد از این حادثه، ستاد کل نیروهای مسلح و سپاه تیمی را تشکیل دادند تا همه جوانب سقوط هواپیمای اوکراینی را مورد بررسی قرار دهند، زیرا اگر جعبه سیاه را بررسی می‌کردند، روشن شدن موضوع مدت‌ها طول می‌کشید و به همین دلیل متخصصان ستاد کل و سپاه با سرعت مسئله را بررسی کردند و مشخص شد که علت مورد اصابت قرار گرفتن هواپیمای اوکراینی در عراق و انسانی بوده و به همین جهت عذرخواهی ابوالفضل ابوترابی نماینده نجف‌آباد هم درباره حواشی سقوط هواپیمای اوکراینی گفت: «جمهوری اسلامی در این خصوص پنهان‌کاری نکرده، شاهد بودیم موضوع را اعلام کردند ولی این کار با تأخیر انجام شد این تأخیر هم به لحاظ انجام برسی‌های

دیدار

در مجموعه تاریخی – فرهنگی سعدآباد؛ روحانی از امیر قطر استقبال کرد

در مجموعه تاریخی – فرهنگی سعدآباد؛ روحانی از امیر قطر استقبال کرد

دیدار امیر با رئیس

حجت‌الاسلام والمسلمین حسن روحانی رئیس‌جمهور روز گذشته به‌طور رسمی از شیخ تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر در مجموعه تاریخی – فرهنگی سعدآباد استقبال کرد. در این مراسم پس از نواخته شدن سرود ملی دو کشور، دکتر روحانی و شیخ تمیم از مراسم رسمی و شیخ تمیم از یگان تشریفات سان دیده و سپس هیئت‌های عالی‌رتبه همراه را به یکدیگر معرفی

امیرعلی‌هاشمی | گروه سیاست
A.Hashemi@gmail.com

پس از اعلام رسمی ستاد کل نیروهای مسلح کشورمان درباره اشتباه یافتند هوایی در هدف گرفتن هواپیمای اوکراینی و در واقع شلیک به خودی توسط پایتند هوایی که هواپیما را با موشک کروزر آمریکایی اشتباه گرفته بودند، تجمعات اعتراض‌آمیزی در تهران و در برخی استان‌های کشور بر گزار شد. معترضان علاوه بر گرامی داشتن یاد قربانیان سانحه سقوط هواپیمای اوکراینی به «پنهان‌کاری» مسئولان کشورمان در این فاجعه تلخ اعتراض کردند.

در تهران و به ویژه مقابل دانشگاه امیرکبیر و شریف و دانشگاه تهران، شدت اعتراضات بیشتر بود. «پورونیز» در گزارش خود درباره این اعتراضات نوشت که ماموران امنیتی در مقابل دانشگاه امیرکبیر بار بار یک‌بارگی آشتنها برای متفرق کردن معترضان گاز اشک‌آور و شلیک و از خودروهای آپاش نیز استفاده کردند. اما کمی بعد از برگزاری این تجمع؛ خبرگزاری تسنیم اعلام کرد که سفیر بریتانیا در تهران در تجمع اعتراضی مقابل دانشگاه امیرکبیر، برای ساعتی بازداشت و سپس آزاد شده است. وزارت خارجه بریتانیا ساعتی هم پس از انتشار این خبر، این دستگیری را تأیید کرد.

گفته می‌شود سفیر بریتانیا در حال تهیه عکس گزارش از تجمعات بوده است. با این حال وزارت خارجه بریتانیا پس از تأیید خبر، بیانیه‌ای در محکومیت اقدام ایران منتشر کرد و در بیانیه خود تأکید کرده است که

ظریف: باید شرمسار ایران و ایرانی بود

محمدجواد ظریف در یک پست اینستاگرامی در مورد اتفاق رخ‌داده برای هواپیمای اوکراینی نوشت: «هوان‌گم شدند در شب دشت / از آن ه رفتگان بی‌برگشت. با تمام وجود سر خم می‌کنم در برابر جانکاهی فاجعه، در برابر دست‌دادن انسان‌ها و رخ درخ خانواده‌هایی که هنوز چشم بر آسمان دارند تمام‌قد تعظیم می‌کنم در برابر رویاهایی که بر زمین افتادند، در برابر دیدارهایی که هرگز تازه نشد و در سوگ انتظار می‌که برای همیشه به درازا خواهد کشید. مهم نیست کجای یک ساختار ایستاده‌ایم، کجای یک اشتباه بدرجام، در این تراژدی تاریخی باید شرمسار ایران و شرمسار شهروندان بود که مردم بر همه چیز مقدمند.»

سیاست

دانشگاه امام خمینی | گروه سیاست
NasleFarda.net

naslefardanews

nasfarda

پروازهای مسافری با سپاه نیست. لذا درباره مسئولیتی برای توقف پروازهای مسافری ندارد. این موضوع مهمی بود، اما همچنان ابهامات و سؤالات زیادی در ذهن نمایندگان وجود دارد. رحیمی همچنین درباره اینکه چرا قبل از بیانیه ستاد کل سسازمان هواپیمایی با قاطعیت علت سقوط هواپیما را نقص فنی اعلام می‌کرد، گفت: سردار سلامی توضیح داد که سازمان هواپیمایی کشور دستوری درباره نحوه موضع‌گیری نداده بودند و تمام مواضع اعلام شده از سمت خودشان بوده و چون آن‌ها اطلاعی از این اتفاق نداشتند. حالا قرار است سردار حاجی‌زاده فرمانده هوافضا سپاه هم به بهارستان برود، اما بهارستان نشینان همچنان سؤالات بی‌جواب زیادی درباره این فاجعه و تراژدی تلخ تاریخ دارند. محمدرضا منصوری نماینده ساوه و وزندید در مجلس می‌گوید: «نماینده ساوه و وزندید در شرایط خاصی قرار داشت و حداقل کاری که باید انجام می‌شد این بود که پروازها لغو می‌شد تا حادثه سقوط هواپیما رخ ندهد.»

حسن کامران نماینده مجلس اصفهان هم در نظق میان دستور خود گفت که این‌گونه خطاهایی می‌آید و از بنیاد شهید خواست که همه جان‌باختگان حادثه هواپیمای اوکراینی را شهید حساب کند. او می‌نماید اما تذکر خود را با عذرخواهی محمدحسین فرهنگی نماینده تبریز از مسئولان خواست به ابهامات درباره این حادثه پاسخ بدهند. فرهنگی سولاتی هم مطرح کرد، مگر رئیس‌جمهور، رئیس شورای عالی امنیت ملی و رئیس دولت

محمدحسین قربانی گفت: به‌عنوان نماینده از همه مردم به دلیل قصور رخ داده عذرخواهی می‌کنم اما بدوام تدبیری شود تا هماهنگی بین سیستم هوا و فضا و هواپیمایی ایجاد شود. همچنین علی‌تغیر نماینده گلپایگان هم در تذکر دیگری گفت که به خاطر خطای رخ داده در بروز این سانحه از مردم عذرخواهی می‌کنم. محمدحسین فرهنگی نماینده تبریز از مسئولان خواست به ابهامات درباره این حادثه پاسخ بدهند. فرهنگی سولاتی هم مطرح کرد، مگر رئیس‌جمهور، رئیس شورای عالی امنیت ملی و رئیس دولت

دکتر ریاست‌جمهوری، علیرضا عنایتی دستیار وزیر و مدیرکل خلیج‌فارس وزارت امور خارجه در مراسم استقبال از شیخ تمیم بن حمد آل ثانی حضور دارند. امیر قطر در صدر یک هیئت سیاسی با استقبال رضا اردکانیان وزیر نیرو وارد تهران شد. * * *

چندی پیش حسن روحانی در تماس تلفنی شیخ تمیم بن حمد بن خلیفه آل ثانی که پیرو شهادت سبهید سلیمانی صورت گرفت، ترور سبهید شهید کشور

اتحادیه اروپا: فعلاً از آسمان ایران پرواز نکنید

به نقل از ایسنا، آژانس امنیت هوانوردی اروپا که در زمینه ایمنی هوانوردی غیرنظامی و مسافری بری به وضع و اعمال قوانین و مقررات می‌پردازد، در بیانیه‌ای به تمام شرکت‌های هواپیمایی اروپایی هشدار داده که تا اطلاع ثانوی بر فراز آسمان ایران پرواز نکنند. این آژانس پیشتر نیز در اطلاعیه‌ای به ایرلاین‌ها اعلام کرده بود که در از افزایش زیر ۲۵ هزار پایی در آسمان این کشور پرواز نکنند. چندروز پیش بود که یک فروند هواپیمای مسافری بوئینگ ۷۳۷-۸۰۰ متعلق به ایرلاین اوکراینی در حوالی تهران با ۱۷۶ نفر مسافر و خدمه پروازی سقوط کرد که مشخص شد به اشتباه هدف شلیک پدافند هوایی کشورمان قرار گرفته‌است.

تیتربک

سریال رد و تأیید در فصل تازه

بهارستان کدام چهره‌ها ردصلاحیت

شدند؟

پشت‌خاکریز اول

روند بررسی احراز صلاحیت نامزدهای یازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی به مرحله پایانی خود رسید و صلاحیت برخی از آن‌ها از سوی شورای نگهبان احراز و به صورت قطعی به آن‌ها اعلام شده است و برخی هم در انتظار دریافت اطلاعاتی درباره احراز صلاحیت خود هستند.

فرآیند احراز صلاحیت نامزدهای انتخابات مجلس طبق اطلاعیه روز شنبه از سوی شورای نگهبان آغاز شده است. «عباسعلی کدخدایی» سخنگوی این شورا در گفت‌وگو با ایرنا در این باره گفت: اسامی افراد تأیید و ردصلاحیت شده را به فرمانداری‌ها اعلام کردیم و به مرور در حال دریافت شکایت‌ها هستیم. طبق قانون هیئت نظارت استان آمار را به فرمانداری‌ها اعلام می‌کند و فرمانداری‌ها به صورت مکتوب آن را در اختیار داوطلبان قرار می‌دهند.

۱۰ نماینده تهران رد صلاحیت شدند

«قاسم میرزایی نیکو» نماینده مردم دماوند در مجلس شورای اسلامی از رد صلاحیت حدود ۱۰ نماینده کنونی مجلس از استان تهران در گفت‌وگو با «علی مطهری»، «محمود صادقی»، «محمد رضا بادامچی»، «حسین تقوی حسینی»، «غلامرضا حدیدی»، «فاطمه سعیدی»، «طیبه سپاوشی»، «معومه آقاپور»، «زهراساعی»، «فاطمه سعیدی»، «طیبه سپاوشی»، «حمید زرابآبادی» و تعداد دیگر رد صلاحیت شدند. وی در ادامه درباره رد صلاحیت خود نیز گفت: هنوز چیزی به من ابلاغ نشده هر چند شنبه‌هایی مبنی بر ردصلاحیت دریافت کرده‌ام.

پیگیری حاکی از این است که ۱۲ نماینده فعلی تهران تأیید صلاحیت شدند. سه تن از نمایندگان مجلس «محمود صادقی»، «علیرضا محبوب» و «غلامرضا حدیدی» یکی از احتمالات رد صلاحیت خود را تشابه اسمی دانستند.

پیامی نگرفته‌ام

«علی مطهری» هم در این باره گفت: تاکنون ابلاغی مبنی بر رد صلاحیت به وی نرسیده است. همچنین بسیاری از چهره‌های حزبی هم درباره رد یا تأیید صلاحیت خود ابراز بی‌اطلاعی کردند. «حجت‌الاسلام رحمت‌اله بیگدلی»، «احمد حکیمی‌پور»، «فاطمه راکی» و «حسین نقاشی» تا لحظه تنظیم گزارش اطلاع‌رسانه‌رد یا تأیید صلاحیت خود دریافت نکرده‌اند.

«عجید انصاری» هم درباره تأیید یا رد صلاحیت خود گفت: در این زمینه پیگیری انجام ندادم.

اطلاعات دقیقی ندارم

«اسماعیل گرامی مقدم» سخنگوی حزب اعتمادملی هم گفت: فعلاً خبر نمی‌تواند اطلاع دقیقی درباره رد صلاحیت‌شدگان ارائه داد.

همچنین «سید فرید موسوی» عضو حزب اتحاد ملت ایران اسلامی و نماینده مردم تهران از تأیید صلاحیت خود خبر داد و «علی صوفی» دبیرکل حزب پیشرو اصلاحات، «غلامرضا انصاری» عضو حزب اتحاد ملت ایران اسلامی و «عزت‌اله تقویان» دبیرکل مجمع دانش آموختگان ایران درباره تأیید یا رد صلاحیت خود اظهار بی‌اطلاعی کردند. گزارش‌ها حاکی است بیشتر اصلاح‌طلبان اردبیل ردصلاحیت شدند و در آذربایجان شرقی و غربی خبرها از ردصلاحیت اصولگرایان حکایت دارد. همچنین به جز «هدایت‌اله خادمی» و «حبیب‌اله کشت‌زر»، بقیه نمایندگان استان خوزستان ردصلاحیت شدند و از ۱۸ نماینده استان فارس، ۹ تن رد صلاحیت شدند.

بر اساس برخی گزارش‌های تأیید نشده تاکنون در میان چهره‌های شاخص سیاسی «حجت‌الاسلام مجید انصاری»، «مسعود پزشکیان»، «الهام امین‌زاده»، «مصطفی کواکبیان»، «پشتیبان آن‌ها خواننده است. ترامپ برای نخستین بار سال گذشته در آستانه چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران پیامی را در توئیتر به زبان فارسی منتشر کرده بود. مایک پمپئو وزیر امور خارجه آمریکا نیز با اشاره به تجمع در تهران در صفحه توئیترش با بیان این که صدای مردم ایران واضح است، مدعی شد: ما در کنار مردم ایران می‌ایمیم که لایق آینده بهتری هستند.

^[1] با برداشتن گام پنجم از سوی ایران، سه شرط اروپایی عضو برجام، که پیش تر ایران را به فسخ سازی مکاتیمم حل اختلاف در صورت توقف اجرای تعهدات کلیدی برجام تهدید کرده بودند، در بیانیه مشترکی، از ایران خواستند به پایبندی به تعهدات برجام بازگرد

^[2] در تهران و به ویژه مقابل دانشگاه امیرکبیر و شریف و دانشگاه تهران، شدت اعتراضات بیشتر بود